No. 2260 Vrijdag 29 April 1927. 45ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Bericht aan de abonne's.

Daar ingevolge beschikking van Z. E. den Gouverneur, 30 April, de verjaardag van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana, als een Zondag zal worden beschouwd, verschijnt dit nummer van ons blad één dag vroeger.

Reorganisatie van politie.

De Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag van den K. R. in zake reorganizatie der politie laat nog steeds op zich wachten.

Wij begrijpen dat het moeilijk zal zijn het lijvig en zwaar gedocumenteerd verslag van den Raad te ontzenuwen, te meer omdat het maar niet enkele onderdeelen, maar geheel het systeem van politie betreft. Tegenover de bezwaren door den Raad geopperd, zal het voor het Bestuur moeilijk, om niet te zeggen, onbegonnen werk zijn, zijn systeem van militaire politie aanmemelijk te maken.

„Het „Koloniaal Weekblad," zonder zelfs te blijven aandringen op wijziging van art. 153 Reg.-regl., hetgeen het als een „noodzakelijke voorwaarde voor een deugdelijke en afdoende reorganisatie" gesteld had, zou zich met het voorgestane stelsel willen vereenigen.

„Anders de Koloniale Raad" zegt het blad.

„Met niets ontzienden ijver verwerpt zij in een negen bladzijden groot Voorloopig verslag het stelsel van den minister en de uitwerking daarvan, sluit de oogen voor de goede bedoeling, voor het periculum in mora, en pruilt, ondanks alles, als een klein kind, dat zijn zin niet krijgen kan. Het lust ons niet er veel van te zeggen. Zooals vroeger ook al eens gebeurde, schuift de Raad weer de tegenstelling Europeaan-Curaçaoenaar naar voren, een tegenstelling, die feitelijk niet bestaat en waarvoor ook geen reden is. Er worden veel gebreken opgenoemd van hetgeen tot nu toe aan de politie gedaan is, maar het hoofdgebrek, ondeskundige leiding, bij meer dan één, schijnt de Raad niet te zien.

Op deze wijze worden ontsierd de goede opmerkingen van het Voorloopig verslag, als die over de mogelijkheid van gebrek aan continuïteit, wanneer de korpscommandanten voor korten tijd worden uitgezonden, de militaire rechtspraak, waaraan de politie onderworpen blijft. Ook uit de „dienstvoorschriften", die aan den Raad schijnen overgelegd te zijn, wordt een en ander naar voren gebracht, wat zoo niet kan blijven staan. Inmiddels wordt ook een eigen stelsel aangegeven, waaruit wij een volgend maal een en ander hopen mee te deelen."

Tot zoover het oordeel van het „Koloniaal Weekblad".

Dit oordeel lijkt ons wel een beetje hard en onrechtvaardig.

Geenszins sluit de Koloniale Raad de oogen voor het „periculum in mora". En daarom juist in zijn kritiek van het voorgestelde systeem niet uitsluitend afbrekend, maar is hij ook opbouwend te werk gegaan door een eigen systeem aan te geven.

Wat het door het Bestuur voorgestelde systeem betreft van militaire politie, het kan theoretisch nog zoo doeltreffend, en technisch nog zoo volmaakt zijn, over de practische doeltreffendheid en geschiktheid voor Curaçao kan o. i. niemand beter oordeelen dan de ontwikkelde Curaçaoenaar, die beter dan wie ook de psyche van het volk kent.

Beter dan wie ook, kan hij oordeelen welk systeem van politie zich 't best aanpast bij het volkskarakter, — en van welk systeem dus in de praktijk de beste resultaten te verwachten zijn.

Een politie-corps toch moet men niet beschouwen als een macht die boven de gewone samenleving staat, en met ijzeren hand alles van boven af beheert en regeert, — maar als een macht, die diep in het burgerlijk en maatschappelijk leven ingrijpt; en die daarom des te beter resultaten zal bereiken, naar gelang zij zich meer aan dat leven weet aan te passen; — het goede wat erin is te waardeeren, en het kwade langs de banen van takt en voorzichtigheid weet te voorkomen en vermijden.

Om dat te bereiken lijkt ons een burger-politiecorps de meest geschikte vorm, — de vorm die zich 't meest en best aan het karakter van ons volk aan past; — maar dan een korps, goed onderlegd, goed gedrild en gedisciplineerd, onafhankelijk, en daarom goed gesalarieerd.

En aangezien er „periculum in mora" is, — iets waarvan zoowel het Bestuur en de Leden van den Kolonialen Raad, als de bevolking overtuigd is, — zouden wij het Bestuur in overweging willen geven, om in plaats van het systeem militaire politie à tort et à travers door te zetten, dit systeem te laten varen, en het desbetreffend voorstel terug te nemen.

Want uit hetgeen in het Voorloopig Verslag daaromtrent door den Raad gezegd is, blijkt toch wel overduidelijk, dat dit systeem nooit bij den Raad genade zal vinden, en daarom geen kans van slagen heeft.

Waarom er dan nog langer op aangedrongen en niet een systeem aanvaard, dat onmiddellijk op de volle medewerking van den Raad zal kunnen rekenen? Het feit dat er „periculum in mora" is, moest reeds voldoende zijn voor het Bestuur, om in de richting van een goede burgerpolitie een oplossing van het zoo urgente vraagstuk te zoeken.

* * *

Wij hebben er eens een expert op het gebied van politie-wezen over gepolsd en geinterviewd, en zijn tot het besluit gekomen dat het heusch niet zoo moeilijk zal zijn, om in een niet al te langen tijd, met goed geschoold en praktisch onderlegd Europeesch personeel als leiding gevende krachten, een flink en degelijk politiekorps te formeeren.

In onze zuster-kolonie Suriname, waar naar wij vernemen, een politiekorps bestaat dat klinkt als een klok, goed onderlegd en goed gedisciplineerd, is het korps en de dienst als volgt georganiseerd en geregeld.

Onder den Procureur-Generaal als hoofd der politie, staat als Chef de Commissaris van Politie.

Daaronder staat een Hoofd-inspecteur die den dienst regelt voor de beambten en den straatdienst.

De politiebeambten zijn verder ingedeeld in 3 ploegen, ieder van ± 30 man.

Aan het hoofd van elke ploeg staat *1 adjunct-inspecteur*, die tevens hulpofficier van justitie is.

Deze houdt appèl over de onder hem berustende ploeg en controleert deze op ongezette tijden. Hij is tevens belast met opnemen van klachten.

Verder zijn er in elke ploeg *4 hoofdagenten*, waarvan één Commandant van de wacht is. Deze zijn belast met den controledienst en gaan om beurten de beambten op hun route's controleeren. Ook worden zij belast met het onderzoeken van zaken. De hoofdagent, Commandant der wacht aan het Bureau van politie, is belast met het toezicht op de in voorarrest gestelden, en draagt zorg, dat de beambten van uit het Politie-bureau op tijd de hun aangewezen posten betrekken.

Eindelijk *4 eerste-klassers* die wachtcommandant zijn op kleine stations, zooals hier b.v. op het Brionplein, en die tevens de gewone dagelijksche klachten opnemen. Elk station wordt bezet met 2, 3 of 4 man, naar gelang van de grootte der wijk.

Wat nu het *3 ploegenstelsel* betreft, dit is ingericht als volgt:

Voor den *nachtdienst* komt 1 ploeg op van 7 uur 's avonds, tot 7 uur 's morgens. Deze ploeg gaat dan naar huis, en wordt vervangen door een andere, die dienst doet van 7 uur 's morgens tot 2 uur 's middags. Daarna komt de eerste weer op, van 2 uur 's middags tot 7 uur 's avonds. Terwijl deze daarna vrij is tot een volgenden morgen 7 uur, komt om 7 uur 's avonds de derde ploeg op, heeft dienst tot 's morgens 7 uur, en wordt daarna weer vervangen tot 2 uur 's middags door de eerste ploeg. Deze ploeg is daarna verder vrij van dienst tot den volgenden avond 7 uur. Alleen moeten zij 's morgens opkomen voor de verschillende oefeningen, van 7 tot 9 uur.

Deze oefeningen zijn over de verschillende dagen der week, verdeeld als volgt:

'*s Maandags*, schijfschieten met revolver of karabijn.
'*s Dinsdags*, theorie en wetskennis te geven door hoofdinspecteur
'*s Woensdags*, onderricht met de klewang, of brandspuitexercitie.
'*s Donderdags*, theorie in politiezaken.
'*s Vrijdags*, oefening op de wapens en exerceeren.
'*s Zaterdags*, verbandles, eerste hulp bij ongelukken door een dokter of student.
'*s Zondags*, vrij.

Bij bijzondere gelegenheden, zooals feestelijkheden, als er meer volk noodig is, komt de ploeg die vrij is, 's avonds „lappen", doch is dan den volgenden morgen vrij van de oefeningen.

Ook wordt de ploeg die vrij is, gerequireerd voor danspartijen of voorstellingen, echter tegen betaling, zoodat de dienst er geenszins onderlijdt. Dezen worden weer gecontroleerd door de hoofdagenten op wacht.

In elke ploeg is bovendien nog een rechercheur, die onder bevel staat van den hoofdinspecteur, en belast is met speciale opdrachten.

Bij benoeming wordt men agent 4de klas, met 1 jaar proeftijd. Na dit jaar proeftijd, wordt men na met goed gevolg afgelegd examen, beambte 3e klas. Is het examen niet voldoende, dan wordt men uit den dienst ontslagen.

Om tot agent 2de en 1ste klas bevorderd te worden, moet men wederom met goed gevolg examen hebben afgelegd.

Ziedaar in 't kort een schema, dat wanneer voor de hoogere beambten, voor de hoofdagenten en 1ste klassers, minstens in den beginne, Europeesche krachten worden uitgezonden, ook hier zeer goed zou kunnen voldoen.

En dat zijn wij er zeker van, dat wij hier dan niet al te langen tijd een uitstekend politiekorps rijk zullen zijn.

Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana.

De dag van morgen, 30 April, waarop Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana Haar achttiende levensjaar voltooit en meerderjarig wordt, is een dag van groote beteekenis voor onze zoo beminde en vereerde Kroonprinses, — een dag van beteekenis voor het nationale leven van het Moederland en zijn gebiedsdeelen buiten Europa.

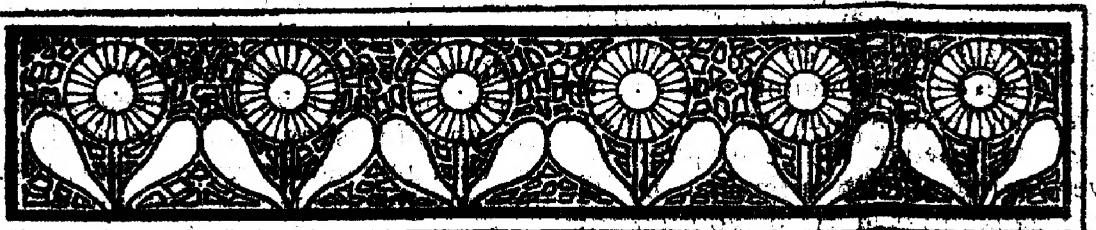
Prinses Juliana, de jeudig-frissche loot aan den eeuwenouden stam van Oranje, de hoop van het Nederlandsche Volk, aangewezen om eenmaal de Kroon te dragen en den scepter te zwaaien, en mee te werken aan de handhaving en verderen opbouw van Nederlandsch grootheid en glorie, — met den dag van morgen zal Zij actief deel gaan nemen aan het nationale leven van Nederland als van rechtswege deel uitmakende van het hooge Staatscollege, den Raad van State.

Elke oprechte Vaderlander verheugt zich in dit feit; — Nederland jubelt en laat hoog den prinsen-standaard wapperen; wij, trouwe zonen van het Moederland, en trouwe onderdanen van Onze Geëerbiedigde Rijksvorstinne jubelen mee.

Want op Prinses Juliana heeft het Nederlandsche Volk Zijn hoop gevestigd, — in Haar begroeten wij met diepen eerbied onze toekomstige Koninginne, bij Gods genade, — in Hare handen zullen eenmaal gesteld worden de toekomst en de bestemming van ons Nederlandsche Volk.

Moge God, de Gever van Alle Goed, Haar levenspad bestralen met het licht van zijn Genade, zijn kracht en zijn wijsheid, opdat Zij moge zijn en blijven de trots en glorie van den Nederlandsche stam, — de band, die alle deelen van Groot-Nederland met hechtheid samenbindt, — de Schutse van onze nationale vrijheid en onafhankelijkheid, — de Souvereine Macht, die Haar Volk zal weten op te voeren tot steeds grooter bloei en welvaart.

Gods Zegen vergezelle steeds onze geëerbiedigde Koninginne, Haar Prins Gemaal, en onze Kroonprinses, Juliana.

De Electrische Centrale.

Sinds het einde der vorige week hebben allerlei geruchten de ronde gedaan omtrent de overname der concessie en der electrische centrale der firma S. E. L. MADURO & SONS alhier.

Nu die geruchten waarheid zijn gebleken en die overname reeds zoo goed als een feit is geworden, kunnen wij daaromtrent het volgende mededeelen.

De concessie van de electrische verlichting, oorspronkelijk gegeven aan den Amerikaan L. B. Smith, dateert van het jaar 1889, doch werd in 't jaar 1900 door de firma S. E. L. MADURO & SONS overgenomen, en vooral in de latere jaren meermalen vergroot en uitgebreid. De oorspronkelijke concessie liep tot het jaar 1925, doch is later verlengd tot 1939, zoodat de oude concessie nog op 12 jaar aanspraak maakt.

Sinds ongeveer een maand vertoeft alhier de Heer SURINGAR, de electrotechnisch ingenieur op verzoek der concessionarisse door de Regeering uitgezonden om na te gaan, in hoeverre het tegenwoordig bedrijf wel aan de voorwaarden van de concessie voldoet en wat vereischt wordt om het tot een meer modern bedrijf om te bouwen. Die eischen bleken niet gering te zijn, zóó zelfs dat de tegenwoordige centrale niet eens de mogelijkheid bood, het bedrijf volgens de tegenwoordige nieuwste eischen der electro-techniek en zooals ook de uitbreiding, de groei en de belangen van onze stadsbevolking dat nu vorderen, te kunnen ombouwen. Een enorm kapitaal zou daarvoor noodig zijn.

Doch een andere redelijke oplossing bood zich aan.

Sinds eenige weken vertoefde alhier de Heer SAUTER, directeur van de *Nederl. Indische Gas-Maatschappij*, komend van Suriname, waar de Mij eveneens haar belangen heeft. Deze Mij bezit over verschillende hoofdplaatsen van Indië 8 Gasfabrieken en 14 electrische centrales, die allen in grooten bloei verkeeren en aan alle nieuwe eischen der techniek beantwoorden.

Na veel onderhandelingen verklaarde deze Mij zich bereid op de voorwaarden door den Heer SURINGAR gesteld een nieuwe centrale te bouwen met de meest moderne machines en onder verplichting stroom te leveren in het stadsnet, die nooit 4% onder de verplichte spanning zal blijven.

De firma Maduro verklaarde zich bereid tevens haar concessierecht met de bestaande centrale aan deze Maatschappij over te doen. Naar wij van betrouwbare zijde vernamen, zou de firma Maduro hiervoor ruim 4 ton ontvangen.

De Ned. Indische Gas-Maatschappij, die dus op 't punt staat het geheele bedrijf over te nemen, vermoedelijk binnen 2 maanden, moet echter een nieuwe concessie met het Gouvernement sluiten, maar zal om licht begrijpelijke redenen een langen termijn van 50 jaar bedingen, omdat de bouw van deze nieuwe centrale, met nieuwe machines en nieuw ondergrondsch kabelnet met 6000 volt hoogspanning enz. een kapitaal van fl. 1.300.000 vereischt.

De Heer SAUTER, de directeur der N. I. Gas-Maatschappij, die deze week weer met het SS. *S. Bolivar* naar Holland is teruggekeerd, gaat daar de plannen voor deze nieuwe onderneming verder uitwerken. Over enkele maanden kan dus de aanbesteding van centrale en machines enz. verwacht worden. In December hoopt de Heer SAUTER weer hier terug te keeren.

In December van het volgend jaar hoopt men alles kant en klaar te hebben, zoodat de nieuwe centrale dan aan de huizen stroom zal kunnen afleveren. Op dien datum zal tevens terstond begonnen worden ook *overdag* stroom te leveren, voor kook- en industrieele doeleinden. Wat dit te beteekenen heeft, zullen wij bij gelegenheid in een afzonderlijk artikeltje uiteenzetten. Het zal de klein industrie en het ambacht en tal van bedrijven, die hier nu reeds bestaan, in geheel nieuwe banen leiden en tot grooteren bloei brengen.

Het tarief zal op een geheel andere en meer rationeelen grondslag berekend worden, waarover we later wel eens wat meer zullen vertellen.

Zooals wij vernamen zal te Paramaribo behalve de reeds bestaande gasfabriek, nu ook nog een electrische centrale door diezelfde Mij worden opgericht.

Door de oude centrale zal, zoolang de nieuwe nog niet gereed is, stroom tegen de bestaande condities geleverd worden. Behalve de directeur J. EVERTSZ, gaat het geheele personeel der oude centrale mede naar de nieuwe concessionaris over.

Curaçaosche Begrooting voor 1927.

MEMORIE VAN ANTWOORD v. d. MINISTER VAN KOLONIËN.

Algemeene Beschouwingen.

Tijdstip van indiening der begrooting.

Het was den ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat verscheidene leden zich hebben kunnen vereenigen met zijne opvatting, dat, ook al was daarvan eenige vertraging het gevolg, de indiening van een zoo volledig mogelijke begrooting in één wetsontwerp te verkiezen was boven de indiening van een onvolledige, welke later door aanvullingsbegrootingen zou moeten worden gevolgd. Den verschillenden leden, die van eene afwijkende opvatting blijk gaven en de vraag stelden, of het niet mogelijk was geweest de beslissing hier te lande over de belangrijke aangelegenheden, welke de Koloniale Raad voor eene nadere overweging aanhield, tot de volgende begrooting uit te stellen, moge de ondergeteekende doen opmerken, dat onderscheiden voorzieningen als hier bedoeld zoodanig uitstel bezwaarlijk zouden hebben kunnen lijden zonder nadeel voor vitale belangen van het gewest.

Van de ten deze bedoelde aangelegenheden maakten, zooals in het Voorloopig Verslag is verondersteld, deel uit de belangrijke voorstellen betreffende de reorganisatie der politie en de drinkwatervoorziening. Voorts heeft de ondergeteekende het oordeel van den Kolonialen Raad willen afwachten over de voorstellen van den Gouverneur tot aanschaffing van een kortegolf-zendstation, terwijl bovendien aanvankelijk de hoop mocht worden gekoesterd, dat bij uitstel van de indiening dier begrooting ook voorstellen betreffende den bouw van een nieuw belastingkantoor te Willemstad, voor een koelhal voor geslacht vee aldaar, en inzake verbetering van de Paardenbaai op Aruba, nog bij de begrooting voor 1927 zouden kunnen worden aanhangig gemaakt. De eerstgenoemde drie aangelegenheden zijn inderdaad bij het onderhavig wetsontwerp ter beslissing door den Nederlandschen begrootingswetgever kunnen worden voorgebracht, zij het ook dat de behandeling in den Kolonialen Raad van de reorganisatie van de politie nog niet is afgeloopen. De daarnevens genoemde bouw- en havenwerken echter zijn ten slotte, blijkens de dezer dagen hier te lande ontvangen voorloopige begrooting voor 1928, door den Gouverneur eerst voor uitvoering in dat jaar in aanmerking gebracht.

De ondergeteekende zal, voor zoover dat in zijn vermogen ligt, er gaarne naar streven om in de toekomst eene vertraging als waarvan hier de rede is, te voorkomen.

Beleid van de Gouverneur.

De ondergeteekende kan geenszins de opvatting onderschrijven, dat uit de amendeering door den Kolonialen Raad van het ontwerp der voorloopige begrooting de gevolgtrekking zou moeten worden gemaakt, dat er bij dat College gemis van vertrouwen in het beleid van den Gouverneur bestaat. De in het Verslag tot uiting gekomen meening, dat tengevolge van de schrapping of wijziging van vele posten de begrooting meer als een begrooting van den Raad dan wel als eene van den Gouverneur moet worden beschouwd, vindt geen steun in de feiten. Immers bestaat, zooals in het Verslag mede en terecht wordt opgemerkt, in vele gevallen in beginsel geen verschil van meening tusschen den Gouverneur en het College omtrent de voorzieningen, welke de Koloniale Raad bij de behandeling der begrooting voor eene nadere overweging heeft in aanmerking doen komen, terwijl voorts de omstandigheid, dat omtrent de aan de ramingen van verschillende, den algemeenen dienst betreffende, uitgaafposten te stellen grenzen eenig verschil van gevoelen heeft bestaan, eene conclusie als hiervóór bedoeld ook niet zou vermogen te wettigen. Het feit, dat de ondergeteekende in onderscheiden gevallen zich bij de amendeering van 's Gouverneurs ontwerp heeft neergelegd, mag evenmin grond geven voor de in het Voorloopig Verslag gestelde vraag, of de ondergeteekende het door de te dezer plaatse in het Verslag aan het woord zijnde leden verondersteld gemis van vertrouwen van den Kolonialen Raad in het beleid van den Landvoogd deelt, als omgekeerd uit de omstandigheid, dat de ondergeteekende andere amendeeringen van den Kolonialen Raad in het onderhavig wetsontwerp niet heeft overgenomen, gemis van waardeering van de opvattingen van den Kolonialen Raad zou mogen worden afgeleid.

De overschrijdingen van de bedragen, bij de begrooting voor 1926 in de afdeeling „Openbare Werken" uitgetrokken, omvatten, behalve een overschrijding met f 1100 van de uitgaven voor een dienstautomobiel en met f 10.500 van die voor baggerwerken, een overschrijding met f 120.000 van het krediet voor onderhoud en herstelling van Landsgebouwen, enz., en met f 150.000 van den post voor aanleg van een Landstelefoonnet te Willemstad. Blijkens het schrijven van den Gouverneur aan den Kolonialen Raad van 8 Januari 1927, no. 62, (1. *Opgenomen in de notulen van de vergadering van den Kolonialen Raad van 17 Januari 1927, Zittingjaar 1926—1927, no. 11*), vonden deze overschrijdingen, welke met machtiging van den Landvoogd hebben plaats gevonden, haar oorsprong in opgekomen behoeften, waaraan is kunnen worden tegemoetgekomen ten gevolge van een ruim vloeien der middelen. Inzake de overschrijding van den post voor telefoonaanleg moge voorts worden opgemerkt, dat het hier meer betreft eene verschuiving van uitgaven van het jaar 1925 naar het daarop gevolgde dienstjaar, terwijl wat aangaat de hoogere uitgavan voor onderhoud en herstelling van Landseigendommen aangeteekend moge worden, dat, mede luidens voormelden brief, het zeer gewenscht was van den gunstigen geldelijken toestand gebruik te maken om spoedeischende herstellingswerken aan gebouwen, straten en wegen, waarin een zekere achterstand was ontstaan, uit te voeren.

De ondergeteekende veroorlooft zich, onder deze omstandigheden, van meening te verschillen met de verscheidene leden, hier in het Verslag aan het woord, die de overschrijding van de onderhavige kredieten, welke overigens bij het hoofdartikel II van de Curaçaosche begrootingswet voor 1926 bij ontoereikendheid voor aanvulling vatbaar waren verklaard, als zeer bedenkelijk meenden te moeten beschouwen. De ondergeteekende heeft niet de beschikking over de gegevens ter beantwoording van de vraag, welk gedeelte van het op het krediet voor onderhoudswerken in 1926 boven de raming uitgegeven bedrag bestemd is voor elk der onderwerpen, waarop dat krediet betrekking heeft. Hij moge er echter de aandacht op vestigen, dat op blz. 7 van de Memorie van Toelichting van den Gouverneur bij het ontwerp der voorloopige begrooting voor 1928 eene uitvoerige uiteenzetting is verstrekt van de voornaamste voorzieningen, welke in 1926 ten laste van het onderhavige krediet werden tot standgebracht. (*Gedrukte stukken Koloniale Raad, Zittingjaar 1926—1927, 15.*) Ter beantwoording van de vraag, hoeveel in totaal is uitgegeven voor de herstelling van het landhuis op de ten behoeve van de watervoorziening van Willemstad aangekochte plantage Hato zij vermeld, dat, blijkens de Memorie van Antwoord van den Gouverneur op het Voorloopig Verslag van den Kolonialen Raad nopens de voorloopige begrooting voor 1927, aan die voorziening, alsook aan den bijbouw van bergplaatsen voor materieel, ruim f. 19000 is ten koste gelegd (1 *Zie Gedrukte Stukken Koloniaien Raad, Zittingjaar 1925—1926, 24, N° 10, blz. 4, bovenaan.*)

Luidens die Memorie is het landhuis ingericht voor personeel van de waterleiding tijdens de uitvoering der werkzaamheden van aanleg, terwijl daarin tevens een werkplaats en een laboratorium moesten worden ondergebracht en het ook logeergelegenheid moest bieden voor toezichthoudend personeel. Ingeval Hato niet, gelijk bij den aankoop van de plantage in het voornemen heeft gelegen, tot hoofdstation van de waterleiding wordt ingericht, zal de aan de plantage nader te geven bestemming, indien het Land het terrein niet van de hand doet, te goeder tijd een punt van overweging moeten uitmaken. De tijdige aankoop van Hato, vóórdat het waterleidingplan-MOLENGRAAFF, tengevolge van het aanhangig maken daarvan bij den Kolonialen Raad openbaar werd, heeft het mogelijk gemaakt, dat het Gouvernement, gezien de prijzen, die later voor waterrijke terreinen elders door particulieren zijn betaald, voor betrekkelijk weinig geld, eigenaar is geworden van een der waterrijkste gebieden op het eiland Curaçao.

Hetgeen de hier aan het woord zijnde leden aanvoeren ten betooge, dat bij het Bestuur gemis van initiatief en doorzettingsvermogen moet worden geconstateerd, schijnt allerminst zoodanig oordeel te rechtvaardigen. Ten aanzien van de in dit verband ter sprake gebrachte voorzieningen, in de verhandneming waarvan het Bestuur te kort zou zijn geschoten, moge de ondergeteekende het navolgende doen opmerken. In overleg met den Gouverneur zijn bij het onderhavig wetsontwerp voorzieningen aanhangig gemaakt tot verbetering van de vaargeul in de mond der haven te Willemstad; de eerlang uit te zenden Directeur van Openbare Werken zal de voorbereiding hiervan aanstonds na aankomst ter hand kunnen nemen. De herstellingswerken aan de Handelskade en aan de kade aan het Waaigat zijn in vollen gang. In het belang van het op beteren voet brengen van het haven- en loodswezen is reeds bij de begrooting voor 1926 gerekend op het in het leven roepen van de betrekking van hoofd van beide diensten; de onlangs voor uitzending aangewezen deskundige zal, na afloop van eenige voorstudie hier te lande, weldra zijn bestemming volgen. Of tot maatregelen van Landswege tegen opdrijving van huren en tot bevordering van woningbouw ware over te gaan, is een vraag, voor de beantwoording waarvan de ondergeteekende de noodige gegevens mist. Als eerste stap inzake het ambachtsonderwijs is tot stand gekomen de in het *Publicatieblad* van 1923, onder nummer 73, opgenomen verordening tot instelling van een leerlingstelsel ter bevordering van het ambachtswezen. De verbetering van het wegenstelsel wordt, zooals mede uit het hiervóór aangeteekende met betrekking tot de overschrijding van het desbetreffend krediet in 1926 blijkt, geleidelijk voortgezet. Waar het Voorloopig Verslag niet in bijzonderheden treedt nopens maatregelen in het belang der volksgezondheid, ten aanzien waarvan het Bestuur in gebreke zou zijn gebleven, moge de ondergeteekende volstaan met er op te wijzen, dat o.a. de totstandbrenging van de voorgenomen watervoorziening in belangrijke mate tot verbetering van hygiënische toestanden zal leiden.

De brief, dien de heer A. J. H. BERGMANN, gewezen Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst in Curaçao, onder dagteekening van 29 Mei 1926 aan den Kolonialen Raad heeft gericht is, is den ondergeteekende bekend geworden door de opneming van den tekst daarvan in de notulen der vergadering van genoemd College van 26 Juli 1926 (2 *Gedrukte Stukken Koloniale Raad, Zitting 1926—1927, Notulen N° 3.*)

Die brief heeft ten geleide gestrekt van een afschrift van het schrijven van den heer BERGMANN aan den ondergeteekende van 27 Mei 1926. Dit schrijven met de daarbij behoorende (26) bijlagen wordt, ingevolge het in het Voorloopig Verslag daartoe gedane verzoek, ter kennisneming van de leden ter Griffie nedergelegd.

De ondergeteekende kan het niet anders dan toejuichen, dat de Gouverneur zich vaak naar de verschillende onderdeelen van het door hem bestuurde gebied begeeft, ten einde zich persoonlijk op de hoogte te stellen van den gang van zaken ter plaatse. 's Lands belang kan, naar zijne meening, daarmede slechts gediend zijn. Het verlof naar Europa, dat in het Voorloopig Verslag ter sprake is gebracht, is den Gouverneur verleend ten einde hem, overeenkomstig zijn verzoek, in de gelegenheid te stellen om met den ondergeteekende verschillende aangelegenheden, welke voorziening vragen, te bespreken.

(Wordt vervolgd.)

INGEZONDEN STUKKEN.

VERKEERS-POLITIE.

Mijnheer de Redacteur, vergun mij een plaatsje in uw veel gelezen blad, waarvoor bij voorbaat mijn dank.

In uw blad van den 23 April j. l. las ik een redactie-stuk, getiteld: „De Politie".

In dit stuk wijst U aan de noodzakelijkheid van de controle op rij- en voertuigen, en van een verkeersbeambte,

Doch daar ons huidig politiecorps voor het leeuwendeel bestaat uit ongeschoolde krachten, zou het mijns inziens niets baten, als enkele hunner voor de controle als bovenvermeld zouden worden aangewezen.

De amicaliteit van politie-beambten en chauffeurs is van dien aard, dat de eerstgenoemden geen pressie tegen de laatstgenoemden kunnen uitoefenen.

Tot staving hiervan kan men elken dag een wandeling maken in de Breedestraat of op het Brionplein, waar de auto's en trucks in grooten getale zijn opgesteld.

Daarbij komt nog, dat de meeste beambten persoonlijk geen proces verbaal kunnen opmaken, en dat zij de Hollandsche taal niet kunnen spreken, nog minder schrijven; — hetgeen echter niet aan hen zelf te wijten is, om reden zij, als zij in dienst komen, geen onderricht hierin genieten, doch hun slechts een politie-uniform gegeven wordt, en zij zich dan maar zelf verder moeten behelpen.

Mijnheer de Redacteur, nu vraag ik, of men kans ziet uit zulk een politiecorps (??) de menschen te recruteeren, die geschikt zullen blijken te zijn voor zulk een betrekking, om n. l. te waken voor de veiligheid van talrijke voetgangers.

Wie een kijkje genomen heeft, wat betreft verkeersbeambten in andere plaatsen, — om slechts te noemen Demerara en Suriname, zal tot de ontdekking komen, dat de betrekking van verkeers-agent heel wat anders is, als het agent van politie op Curaçao zijn.

Hopende dat dit schrijven de politieautoriteiten alhier tot richtsnoer zal kunnen dienen, als men straks overgaat tot het aanstellen van verkeersbeambten,

Met beleefden dank,

Een Abonné.

BERICHTEN

De „Pacifico."

Volgens van den Agent alhier, ontvangen bericht, is de „Pacifico" niet verloren.

Alleen, daar men op de kust van Paraguaná, waar hij een noodlanding heeft moeten maken, hem niet repareeren kan, heeft men de motoren eruit gehaald, om ze naar Duitschland te zenden ter reparatie.

Ook het luchtschip zelf kan binnenkort hier verwacht wordt, en zal ter reparatie naar Duitschland verscheept worden.

Naar verluidt, zal te beginnen in Juli a. s. een vaste luchtdienst geopend worden tusschen Curaçao en de naburige republieken.

Het S.S. „Felipa" gestrand.

In den nacht van Maandag op Dinsdag l. l. is het tankschip *Felipa* van de C. S. M. komende van Maracaibo met een lading olie, gestrand op het schiereiland Paraguaná, 5 mijlen ten Zuiden van Cabo Roman.

Dinsdag omstreeks den middag is de sleepboot *Neptunus* van de C. S. M. van hier vertrokken, om te trachten het tankschip vlot te krijgen.

Vóór de aankomst van de *„Neptunus"* was 't schip echter reeds vlot, en kwam hier Dinsdagavond laat binnen.

Welkom.

Per *SS. Crijnssen* is Woensdag uit Holland teruggekeerd de Heer E. S. LANSBERG, Voorzitter van den Kolonialen Raad, vergezeld van zijne geachte Familie.

Van harte welkom!

Ook is gearriveerd de Heer ESCHER, benoemd tot Chef v. d. Haven- en Loodsdienst.

Goede reis.

Met het *SS. Simon Bolivar"* is gisteren naar Europa vertrokken de Heer JOSSY C. HENRIQUEZ, Lid van den Kol. Raad en de schoolcommissie, in gezelschap van zijne geachte Familie.

Ook de Heer Morris E. Curiel, Lid v. d. Raad v. Bestuur en Consul v. Spanja, vergezeld van zijn geachte Familie.

Tevens de Heer SOUTER, Directeur van de Ned. Indische Gasmaatschappij, die gedurende een maand hier vertoefd heeft, in verband met de concessie voor een nieuwe electrische centrale.

Genezing van melaatschheid.

Het *Kol. Weekblad* van 1 April j.l. schrijft:

„Wij vestigen de aandacht der medici in Suriname (en ook te Curaçao, *Redactie A. d. C.*) op de volgende mededeeling in de N. R. Ct. van 14 Maart avondblad E:

De gunstige uitkomsten die verkregen zijn bij de behandeling van tuberculose met goudverbindingen, en vooral de onderzoekingen van Madsen, die bij dieren de geneeslijkheid van tuberculose heeft aangetoond, hebben ertoe geleid, goud ook toe te passen bij de behandeling van melaatschheid. Bij lepreuze oogaandoeningen heeft het middel zeer voldaan. Reeds na de eerste en tweede inspuiting verdwijnen roodheid, lichtvrees en tranen op verrassende wijze en de patiënt voelt zich niet alleen bevrijd van zijn pijnen, maar ook van zijn neerslachtigheid en vrees voor blindheid.

Prof. dr. W. H. Hoffman te Havana deelt thans in de Münchener Medizische Wochenschrift mede, dat de goede uitkomsten bij oogaandoeningen van lepra-lijders voor hem aanleiding zijn geweest het middel ook toe te passen bij de algemeene behandeling van lepra. Voor zijn proefneming gebruikte hij krijsolgaan, dat een chemische fabriek te Berlijn tot zijn beschikking stelde. Bij talrijke inspuitingen, met dit middel te Havana gedaan, deden zich geen ongewenschte bijverschijnselen voor. Het middel is gemakkelijk toe te passen, juist in de moeilijke omstandigheden in de tropen. Prof. Hoffman heeft van de behandeling een gunstigen indruk gekregen, maar wil, voor hij er nadere mededeeling over doet, eerst ervaringen en uitkomsten verzamelen. Intusschen spoort hij ook anderen aan het middel te beproeven.

Pokken.

In de laatste dagen hebben er zich verschillende gevallen van pokken voorgedaan, voornamelijk in het tweede en derde district bewesten de haven. Zij moeten nog al kwaadaardig van aard zijn. Verschillende lijders zijn reeds afgezonderd in de barakken van Mundo Nobo.

Verkoopkoersen der Banken op Curaçao voor Buitenlandsche Wissels.

(Opgegeven door de Hollandsche Bank voor West-Indië.)

	22/4	23/4	25/4	26/4	27/4	
Noord-Amerika	2.49	2.49	2.49	2.49	2.49	
België	35.85	35.85	35.85	35.85	35.85	
Duitschland	—.60	—.60	—.60	—.60	—.60	
Engeland	12.14	12.14	12.14	12.14	12.14	
Frankrijk	9.98	9.98	9.98	9.98	9.98	
Italië	13.11	13.43	13.39	14.39	13.66	
Nederland	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75	
Spanje	44.48	44.43	44.26	44.56	44.43	
Venezuela-Caracas	47.25	47.25	47.25	47.25	47.25	
Maracaibo	47.50	47.50	47.50	47.50	47.50	
Zwitserland	48.77	48.77	48.77	48.77	48.77	

Verloren.

De Heeren Edwards Henriquez & Co. agenten van het toeristenschip *Caledonia* verzoeken ons bekend te maken, dat een der toeristen hier een camera heeft verloren, met filmopnamen.

Gemeld toestel draagt aan de binnenzijde naam en adres van den eigenaar. De vinder wordt verzocht het toestel te bezorgen bij de firma Edwards, Henriquez & Co.

Bekendmaking.

Het publiek wordt herinnerd aan art. 7 en 9 der Verordening van 11 April 1923 (P. B. No. 14), luidende:

Art. 7.

Voor elken hond, waarvoor belasting is voldaan, wordt door of vanwege het hoofd of plaatselijk hoofd van politie, op verzoek van den belastingplichtige kosteloos een kenteeken uitgereikt.

Dit kenteeken wordt jaarlijks door den Procureur-Generaal in de maand April vastgesteld.

Tot primo Juli blijft het kenteeken van het onmiddellijk voorafgaande belastingjaar geldig.

Art. 9.

„Het kenteeken moet door den hond duidelijk zichtbaar en aan den hals worden gedragen.

Alle honden, die op den openbaren weg, alsmede op voor een ieder toegankelijk particulier erf worden aangetroffen zonder van het vereischte kenteeken voorzien te zijn, zijn ter beschikking van de politie en kunnen, indien het noodig wordt geoordeeld, onmiddelijk worden afgemaakt."

Het kenteeken zal dit belastingjaar den vorm van een kruis hebben, waarop aan den eenen kant het wapen van de West-Indische Compagnie en het jaartal 1927 en aan den anderen kant het volgnummer van de penning voorkomen. Het kenteeken is ten kantore van den Koloniaal Ontvanger verkrijgbaar, voor het stadsdistrict van geel koper en voor de buitendistricten van rood koper.

Curaçao, den 21n April 1927.

De Procureur-Generaal,

1—3 *J. B. GORSIRA.*

De West-Indische Gids.

Inhoud van het April-Nr. De waardeering van Voltz als pionier voor Suriname, door Prof. Dr. K. Martin. — Aruba's verlaten goudvelden, door P. Reginaldus Dellaert O.P. — De lepra, haar voorkomen en verspreiding, in 't bijzonder in Suriname door T. May.— Keuze en opleiding van naar West-Indie uit te zenden rechterlijke en bestuursambtenaren, door Mr. F. G. Schalkwijk. (Een pleidooi voor het systematisch dienstbaar maken van het geheele Oost-Indische bestuurscorps en zijn actief dienende leden aan West-Indië). — De naam Antillen, door C. K. Kesler. — Geesten in Suriname (ontleend aan De West). — Bibliographie.

Kol. Raad WOENSDAG 27 April 1927.

De onder-voorzitter de Heer C. S. Gorsira JPEz. die de vergadering leidt, roept den Voorzitter van den Raad, die dien morgen uit Holland aangekomen is, welkom op Curaçao en hoopt hem spoedig in 's Raads midden te zien.

Ongetwijfeld, voegt de Onder-voorzitter er aan toe, heeft de Heer Lansberg van zijn bezoeken aan het Ministerie indrukken meegebracht die den Raad bij zijne werkzaamheden van groot nut zullen kunnen wezen.

Als ingekomen stukken waren:

1o. een Schrijven van den Gouverneur meldende dat aan ZEx. in 't Lands belang verlof naar Nederland is verleend. De onder-voorzitter uit de beste wenschen ten aanzien van den Gouverneur en de besprekingen met he Ministerie van Koloniën.

2o. een Schrijven van het lid Jossy Cohen Henriquez, mededeelende de ZEd. zich voor langen tijd naar Europa zal begeven. De Onder-Voorzitter wenscht ZEd. een goede reis.

3o. een Schrijven van den Gouneur dd. 26 April 1927 te kennen gevende dat door de te Rotterdam gevestigde Nederlandsch-Indische Gas-Mij. voor den tijd van vijftig jaar Concessie voor electriciteitsvoorziening is aangevraagd, te verleenen op de voorwaarden opgenomen in een overgelegd overdruk der Concessie te Palembang; dat de firma S. E. L. Maduro & Sons bereid is de bestaande inrichting over te doen; dat de Heer Ir. Suringar voor verleening der concessie adviseert en de Raad van Bestuur in een speciaal hiervoor belegde vergadering zich daarmede vereenigd heeft; dat de verordening betreffende het verleenen van concessie voor electriciteitsvoorziening gewijzigd zou moeten worden, vooral wat betreft den duur der concessie (thans is het maximum 25 jaar); dat de verordening bepalende dat de Gouverneur voor tien jaar contracten betreffende de straatverlichting kan sluiten vermoedelijk ook moet gewijzigd worden; dat de Heer Sauter directeur van de N. I. Gas Mij. thans op het eiland is en Donderdag 28 April met de *Simon Bolivar* naar Nederland denkt te vertrekken; de Heeren Suringar en Sauter bereid zijn den Raad inlichtingen te geven; dat een spoedige behandeling op prijs wordt gesteld.

De onder-voorzitter zegt dat de Heeren Suringar en Sauter reeds besprekingen met de Raadsleden gehouden hebben.

Na schorsing en heropening van de vergadering wordt een inmiddels ontworpen aan den Gouverneur gericht schrijven goedgekeurd, houdende dat de Raad geen bezwaar heeft tegen een concessie voor een termijn van vijftig jaar, inclusief 12 jaar, die nog aan het afloopen der concessie aan de Firma Maduro verleend, ontbreken, dat de Raad wat de termijn voor de straatverlichting betreft 25 jaar voldoende acht; dat de Raad in herinnering brengt de tariefbepaling door den Heer Suringar tijdens de bijeenkomst opgegeven; dat de Raad geen tijd gehad heeft de overgelegde concessie van Palembang te bestudeeren, en dat de Raad onder verwijzing naar het Regeeringsreglement de aandacht vestigt op een daarin met roode inkt ingelascht beroep op den Minister van Koloniën; dat de Raad vraagt of deze concessie het verleenen van een concessie voor bijv. een electrische tram op den openbaren weg of het hebben van een inrichting voor electriciteit in eigen huis of op eigen erf in den weg staat; dat de Raad zijn leedwezen er over uitspreekt dat den Raad zoo korte tijd is gegund voor de beslissing omtrent zulk een gewichtige aangelegenheid met verstrekkende gevolgen.

H. K. A. Michelsen ✠.

Te 's Gravenhage is in den ouderdom van 62 jaar overleden, de heer H. K. A. MICHELSEN, oud-directeur van de Hendrikschool alhier.

Hij genoot de sympathie zijner leerlingen en dezer ouders, en heeft zich verdienstelijk gemaakt, door een cursus te openen ter opleiding voor onderwijzer of onderwijzeres, welke cursus onder Gouverneur de Jongh van Beek en Donk is omgezet in een Normaalschool.

Ook was hij een zeer gezien persoon in gezelligen kring, en heeft meermalen zijn medewerking verleend aan tooneelvoorstellingen voor een of ander liefdadig doeleinde.

Na zijn pensioen hier te hebben verdiend, is hij in Holland blijven doorgaan met les geven, en heeft hij bovendien als directeur van een „reisvereeniging" menig interessant reisje georganizeerd.

Onze hartelijke deelneming aan zijne geachte Familie.

KORTEGOLFBERICHTEN.

DEN HAAG, 22 April. Bij koninklijk besluit is bepaald dat aan het regiment genietroepen, een korps met zeer oude tradities doch zonder vaandel op 30 April een vaandel zal worden uitgereikt.

Te Groningen is de honderdduizendste inwoner geboren en mocht zich in groote belangstelling van gemeentebestuur en publiek verheugen.

Internationale voetbalwedstrijd te Amsterdam: Nederland-Tsjechoslowakye 8-1, de Hollanders speelden matig, de Tsjechen slecht.

DEN HAAG, 26 April. Wederom is Zondagmorgen door Belgen propaganda gemaakt in Limburg voor afscheiding van Holland en vereeniging met België. Ditmaal werden geen proclamaties op Hollandsch grondgebied aangeplakt zooals eenige weken geleden, doch uit een vliegmachine roodgeelzwarte vlaggetjes geworpen met bundels strooibiljetten.

Op twee Mei wordt een plechtige buitengewone vergadering van den Raad van State gehouden om Prinses Juliana als lid van dat hooge staatscollege binnen te leiden.

KABELBERICHTEN.

Mexico. Pedro Zepada, vertegenwoordiger van het liberale bestuur van Nicaragua, verklaart dat de vrede er onmogelijk is, zoolang de Ver. Staten Diaz steunen, die de macht in handen heeft tegen den wil van het volk en in strijd met de constitutie, welke bepaalt dat de president geboortig moet zijn uit Nicaragua. De liberalen zeggen dat Diaz geboren is in de republiek Costa Rica.

Mexico 20. Bandieten hebben den trein van Guadalajara bij Linon laten ontsporen. Daarna doodden zij het militair escorte van 17 man en sloten de reizigers, 170 in getal, in de wagons, die zij met olie overgoten en in brand staken. Degenen die wilden ontsnappen, werden neergeschoten.

Mexico. Men meldt dat 2 aartsbisschoppen en 4 bisschoppen, verbannen zijn. Het gouvernement wil geen officieele verklaring daaromtrent geven. In katholieke kringen gelooft men, dat zij naar Laredo (Texas) gevoerd zijn.

Volgens een later bericht zijn zij te Laredo aangekomen. *Mgr. Mora del* Rio, aartsbisschop van Mexico verklaart dat ofschoon het gouvernement hen te kennen had gegeven, dat zij het land binnen 3 uur moesten verlaten, reeds na 2 uur er zes agenten van de geheime politie aan het bisschoppelijk paleis aankwamen, en zonder ze tijd te geven hun persoonlijke zaken te regelen, ze gevangen wegvoerde.

MUZIEKUITVOERING

bij gelegenheid van den 18den verjaardag van

H. K. H. Prinses Juliana

BRIONPLEIN

's Avonds van 8 tot 9.30 uur.

30 April 1927

Programma:

1. Holland Jubelt — M. J. H. Kessels.
2. Neerlands Vlag — A. Tierloff.
3. Feestgroet — J. Oomes.
4. Le Dauphin Pas-redoublé — V. Gallin.
5. Valse Nationale — Ch. de Carmont.
6. Zuid-Hollands Vlag Pas-redoublé — M. J. H. Kessels.
7. Folette Valse — Delaureve.
8. Belle Bergére Divertissement Pastorale — P. François.
9. La Fuite Galop — G. Delfort.
10. Un Songe d' Or Polka — Aug. Fack.

WIHELMUS,

SCHERPENHEUVEL.

Het misdadige millionnairszoontje als chef eener uitbrekersbende.

Volgens berichten van de „New-York Herald" en „Daily Mail" zouden de ernstige gebeurtenissen in de gevangenis te Joliet, te wijten zijn aan Nathan Leopold, het millionnairszoontje uit Chicago, dat met zijn vriend Loeb indertijd de 9-jarige Bobby Frank vermoord heeft, de „misdaad zonder fout," die toch ontdekt is en waarvoor de beide vrienden tot levenslange gevangenisstraf zijn veroordeeld. Delgoda, een onlangs op parool vrijgelaten gevangene, heeft de politie hieromtrent ingelicht.

Volgens Delgoda had Leopold het plan ontworpen om alle bewakers te vergeven met arsenicum, waarna de gevangenen de wacht voor de gevangenis zouden overmeesteren en zouden vluchten. Dit plan had Zaterdag uitgevoerd moeten worden en Delgoda, die in de keuken van de gevangenis werkt, zou het gif in de koffie van de bewakers hebben moeten mengen.

De beide vorige pogingen tot ontspanning die waar bij de onderdirecteur Klein vermoord is en die van verleden week Zaterdag, waarbij drie mannen wisten te ontsnappen, waren ook door Leopold ontworpen. Voor de eerste gelegenheid had Leopold 8000 dollar van vrienden in handen weten te krijgen, om daarmee via Canada naar Mexico te vluchten. De moed was hem echter in de schoenen gezonken toen hij Klein had zien vermoorden.

BUITENLAND.

DE CHAOS IN CHINA.

De Barbaarschheden te Nanking duren voort!

Een merkwaardig staaltje van Christelijken Heldenmoed.

SJANGHAI, 25 Maart. Hoewel nog weinig uitvoerige berichten uit Nanking binnenkomen, kan wel gezegd worden, dat de toestand daar over het algemeen nog hoogst ernstig is voor vreemdelingen.

Het staat vast, dat de Kantonneesche troepen zich hebben schuldig gemaakt aan een barbaarsch optreden jegens den vreemdelingen en hun bezittingen, waarbij ettelijke levens van buitenlanders verloren zijn gegaan. Bovendien verkeert men nog in het onzekere omtrent het lot van 10 Engelsche en 150 Amerikaansche missionarissen. Men vreest, dat zij zich in een hachelijke positie bevinden.

Er zijn talrijke huizen van vreemdelingen en bezittingen der missionarissen zonder eenige reden door de nationalisten geplunderd en in brand gestoken. De vrouwen der buitenlanders zijn buitengewoon ruw behandeld; in vele gevallen waren haar kleeren gescheurd. Een Fransch priester is door een nationalistisch officier met een revolver doodgeschoten.

Slechts een klein aantal der buitenlanders, die geconcentreerd waren in de Amerikaansche en Engelsche kantoorlokalen en in het universiteitsgebouw, heeft den Socony-heuvel, waar het gebouw van de Standard Oil staat, kunnen bereiken. Eenige Amerikaansche missionarissen, die zich tusschen de stad en den heuvel bevonden, brachten door seinen de commandanten der op de rivier liggende schepen op de hoogte van den toestand, waarna 100 mariniers van den Engelschen kruiser „Emerald" en 100 matrozen van de „Preston" onder bescherming van granaatvuur aan land gingen en door de stad den heuvel bereikten.

De berichten uit andere plaatsen zijn meer geruststellend. Zoo blijkt het, dat de vreemdelingen, die zich nog te Sjanghai bevonden, thans veilig geëvacueerd zijn. Hieronder zijn 95 Amerikanen en 15 Britten en de Amerikaansche vrouwen en kinderen die zich nog in Hankau bevonden hebben allen deze stad thans verlaten. De Britsche en Amerikaansche vrouwen en kinderen uit Tsjinkiang zijn allen naar de rivierkade gebracht; torpedojagers liggen daar gereed voor hulpverleening en om zoo noodig de vrouwen en kinderen aan boord te nemen.

In Sjanghai is, volgens de officieele berichten de toestand, wat het bedrijfsleven betreft verbeterd, doch de propaganda tegen de vreemdelingen neemt toe en het blijft twijfelachtig, of de Cantonneesche generaal in staat is, de extremisten in bedwang te houden. De toestand is derhalve nog zorgwekkend.

Christelijke heldenmoed.

Een merkwaardig verhaal van christelijken heldenmoed deelt de correspondent van de „Daily News" te Sjanghai aan de lezers van zijn blad mede.

Het Fransche instituut van de Heilige Familie, een weeshuis met kloosterschool in het Noorden van Tsjapei had 152 Chineesche en 130 buitenlandsche kinderen onder zijn hoede; Maandagmiddag begonnen er granaten te vallen op het dak en op een vleugel, als meisjesschool in gebruik.

De zusters brachten de kinderen haastig naar het hoofdgebouw, waar allen knielend en biddend den nacht doorbrachten. Kleine kinderen, sommige pas een jaar oud, vielen in slaap. Andere, door de zusters op schoot of in de armen genomen, keken door de ramen naar den gloed van het brandende Tsjapei, terwijl boven het geluid van het schieten uit het gegil der stervenden op straat klonk. Het bleek weldra, dat de schutters op de hooge daken van het instituut stonden om den weg vrij te krijgen voor het bombardeeren van het overige gedeelte van Tsjapei. Drie granaten vielen in de kloosterkapel, waar de zusters baden, doch ontploften niet. Stukken van de muren en daken vielen te midden van de biddende groep, doch als door een wonder werd niemand gewond.

Toen de zusters hulp trachtten te krijgen, werden zij met een hagelbui van kogels ontvangen. Bij het aanbreken van den dag verscheen een Chineesche melkvrouw, die beloofde hulp te halen.

Te twaalf uur 's middags geraakten gedeelten van het instituut in brand. Eén jonge Fransche zuster bood aan de kleinere kinderen, het schieten trotseerend, naar de internationale vestiging te brengen. Zij bracht twaalf kleintjes bijeen, waarvan er sommige door haar en andere vrijwilligsters op den arm werden gedragen, terwijl anderen, die nauwelijks konden loopen zich aan de rokken hunner beschermsters vastklemden. Toen zij op straat kwamen werden zij met een salvo begroet van schutters op de omliggende daken, maar zij gingen dapper verder en niemand werd gewond behalve een oude Chineesche dienstbode van het instituut, die er op had gestaan, mee te gaan, en nauwelijks op straat, neergeschoten werd. Een koelie snelde haar te hulp, maar werd eveneens neergeschoten.

Voortdurend biddend trok de groep door de verlaten, door granaten geteisterde straatjes, tot het de grens der internationale vestiging bereikte.

Juist hadden de in het gebouw achtergeblevenen besloten het er op te wagen om naar buiten te gaan toen een reusachtig Fransch priester, Jacquinot geheeten, die zich al vechtend een weg had gebaand door de krijschende menigte, verscheen en hielp om de kinderen te redden. Hij bracht het gezelschap veilig naar de nederzetting, waar het ongedeerd aankwam, ondanks het voortdurend schieten der Chineezen.

De zusters zijn vastbesloten zoo spoedig mogelijk terug te gaan en het gebouw te heropenen.

Door honderden buitenlanders is een boodschap gezonden aan de Britsche regeering, voorzien van de handteekeningen van onderdanen van 16 verschillende nationaliteiten, welke als volgt luidt:

Wij, ondergeteekenden, inwoners van Sjanghai, en niet van Britsche nationaliteit, wenschen bij dezen onze waardeering uit te spreken, voor de prompte en juiste maatregelen welke door uwe regeering werden genomen ter verdediging van Sjanghai. Hoewel wij ons ervan bewust zijn, dat het vanzelfsprekend is, dat er troepen werden uitgezonden, ter bescherming van eigen onderdanen, hebben toch alle buitenlanders er gelijkelijk profijt van gehad. Indien niet de Britsche troepen op het juiste oogenblik waren gekomen, dan zouden wij nu allen in een buitengewoon moeilijke en gevaarlijke situatie verkeeren, indien wij zoo niet gedwongen zouden zijn, de plaats te verlaten. Zeker is, dat vrouwen en kinderen zouden hebben moeten worden geëvacueerd, en de nederzetting zou hetzelfde lot als Hankau en Kloekiang beschoren zijn geweest. Allerzijds geeft men uiting aan de meening, dat Groot-Britannië door haar moedige houding in deze crisis opnieuw weer leiding heeft gegeven aan de geheele beschaafde wereld.

MEXICO.

De valsche diplomatieke nota's.

Om de quaestie der valsche diplomatieke nota's, die Amerikaansche intriganten naar Mexico zouden hebben gezonden, hangt een geheimzinnige sluier. Uit New-York wordt aan de Engelsche bladen geseind, dat de ontdekker van de vervalsching George Barr Baker is, een goed vriend van Hoover. Baker moest voor handelszaken te Mexico zijn, die een onderhoud met president Calles noodig maakten. In dit onderhoud maakte Calles gewag van de oorlogszuchtige houding van de Vereenigde Staten tegenover zijn regeering. Baker zeide daaraan te twijfelen. Daarop haalde Calles fotografische copieën der nota's voor den dag. Baker uitte het vermoeden dat men met vervalschingen te doen had. Deze zaak werd daarop aan Washingtonsche ambtenaren voorgelegd, die verklaarden dat de nota's inderdaad valsch waren.

Wat er precies in deze nota's stond is niet bekend, doch gezegd wordt dat zij aan de vertegenwoordigers van Amerika te Mexico instructies gaven revolutionaire bewegingen tegen Calles aan te moedigen met de bedoeling dat de Vereenigde Staten later een candidaat als president zouden steunen, die toegankelijk zou zijn voor den invloed van Amerika. Op het departement van Buitenlandsche Zaken te Washington weigert men intusschen over deze quaestie inlichtingen te verschaffen, maar verwacht wordt dat de zaak spoedig officieel zal worden gepubliceerd.

DE GROEI VAN EEN AMERIKAANSCHE STAD.

Men weet, dat aan gene zijde van den Oceaan steden snel plegen te groeien. Een onaanzienlijk vlek is soms, is meermalen na enkele jaren reeds een plaats van beteekenis en nog wat later een stad, welke vele andere in de schaduw stelt. Niet altijd gaat het zoo voorspoedig, of blijkt de voorspoed bestendig van duur, maar waar dit wel het geval is, daar gaat het ook met reuzenschreden, of juister nog met sprongen, waarvan wij ons nauwelijks een voorstelling kunnen maken.

Een merkwaardig voorbeeld daarvan levert Detroit in den staat Michigan. Zij is — schrijft de correspondent der *N. R. Ct.* te New-York — de snelst groeiende stad. In 1820 met een inwoner-aantal van 1.442, zag het zich in 1830 tot 2.222 aangegroeid, in 1840 tot 9.192; in 1850 tot 21.019; in 1860 tot 45.619; in 1870 tot 79.577; in 1880 tot 116.340; in 1890 tot 205.876; in 1900 tot 285.704; in 1910 tot 465.766; in 1920 tot 993.739; in 1925 tot 1.242.044 en in 1927 tot 1.500.000. Geen wonder dat ieder Detroiter met trots op zijn stad neer blikt en in deze getallen een persoonlijke prestatie ziet.

Detroit ligt net op de grens van wat hier „het Oosten" genoemd wordt en het „Midden-Westen". De plaats is al een paar eeuwen oud, maar kreeg toch eerst omstreeks 1840 beteekenis, toen de rijke schatten, welke de Staat Michigan bezit, ontdekt werden en men met de exploitatie daarvan een aanvang maakte. In 1860 was het smelten van het koper- en het ijzer-oer de voornaamste industrie der stad. Daarop volgde het houtzagen. Ook leer- en hout-industrie, overgebleven uit den tijd der Franschen en Indianen, waren nog vrij belangrijk. De cijfers voor het jaar 1900 wijzen al op een groote industrie: staal en ijzer, machinerieën, brons- en koperproducten, ook al scheepsbouw. In de jaren, die daarop volgen, komt de automobiel-industrie op, in het jaar 1905 werden er in Detroit voor een waarde van vijf millioen dollars automobielen gefabriceerd. In 1925 echter, het jaar waarin de automobielindustrie haar hoogtepunt tot dusver bereikte, produceerde Detroit 3.420.500 automobielen.

Wat het jaar 1925 voor Detroit heeft beteekend grenst aan het ongeloofelijke, zegt de schrijver. In dat jaar werden er te Detroit gebouwd: 13 hotels, 874 winkels, 229 fabrieken en werkplaatsen, 20 kantoorgebouwen, 34 scholen, 41 kerken, 9 bioscopen, 142 garages, 211 benzine vulstations, enz. Gedurende dat jaar werden 26 banken of filialen van banken geopend. Er werden 11.925 huizen gebouwd voor één gezin, 3119 huizen voor twee gezinnen en 437 apartement-huizen, die onderdak geven aan 7996 families.

Geen wonder, dat al deze cijfers den Detroitenaar eenigszins naar het hoofd zijn gestegen. Was het jaar 1925, voornamelijk door het stijgende succes der automobiel-industrie in alle opzichten een recordjaar, het jaar 1926, waarvoor aller verwachtingen zoo hoog gespannen waren, viel niet mee. De automobiel-industrie bleek in 1925 een toppunt te hebben bereikt. Alle fabrieken hadden maatregelen genomen voor een uitbreiding en inplaats daarvan kwam een vermindering. De andere industrieën waren toch al niet heelemaal, wat ze wezen moesten, en dus liet zich de achteruitgang in de automobielwereld dubbel voelen. Zoodoende, verzekert de correspondent, is op het oogenblik de stemming in Detroit eenigszins gedrukt en zenuwachtig. Men weet niet, wat 1927 brengen zal. Ford is overgegaan tot het instellen van de 5-daagsche arbeidsweek, misschien werkelijk uit principe, misschien, zooals men hier algemeen aanneemt, uit gebrek aan werk. Geen der andere fabrieken werkt „full-time". Het is een slappe tijd en er is nog niet de geringste aanwijzing, dat het voorjaars- en zomerseizoen op handen zijn.

Intusschen wordt met bouwen voortgegaan en de „wolkenkrabbers," huizen van vele verdiepingen ontbreken daarbij niet. Binnen twee jaar zal Detroit zich zelfs de gelukkige bezitster kunnen noemen van het hoogste gebouw ter wereld. Dat is, wanneer de vijf en tachtig verdiepingen hooge Booktoren zal zijn verrezen.

De bevolking der stad vertoont een bonte verscheidenheid. Men telt er 115,000 Polen (er zijn voor hen ruim dertig katholieke kerken), 82.000 negers, 55.000 Duitschers, 50,000 Russen, 43,000 Italianen, 32,000 Engelschen, 22.000 Hongaren, 22.000 Oostenrijkers, 12.000 Belgen, 11.000 Ieren, 8000 Roemenen, 55.00 Tsjechen, 62.00 Zuid-Slaven, 5500 Grieken, dan Syriërs, Zweden, Armeniërs, Finnen, Denen, Mexicanen, Nederlanders 3000, Turken, Zwitsers, Noren, Franschen, en 2100 Maltezers. Het is mij niet gelukt te weten te komen hoe en waardoor die Maltezers hier verzeild raakten, of er nog bewoners op Malta zijn overgebleven, zegt de schrijver. De Detroiters, die zich zoowel nationaal als internationaal een naam hebben verworven, zijn vrijwel allen automobielkoningen. Ford, Dodge, Chrysel, Studebaker, Fisher, waarbij Ford boven alles uitsteekt, al hadden ook de anderen een merkwaardige levensloop.

TOESTANDEN IN SOVJET-RUSLAND.

Droevige cijfers blijft Rusland melden over de toenemende criminaliteit der jeugd. Uit de statistieken der voormalige hoofdstad Petersburg blijkt, dat zij — de jeugd — aan de stijgende misdadigheid het grootste aandeel heeft. Vooral „zakkenrollerij" komt onder de jeugd veelvuldig voor, waarbij opvalt, dat het meerendeel dezer misdrijven wordt gepleegd door kinderen tusschen de 14 en 16 jaar en volstrekt niet altijd door de z.g. „toezichtlooze kinderen". Overigens komen ook misdrijven van jongere kinderen veelvuldig voor. In het afgeloopen jaar werden 66 gevallen van zakkenrollerij, door kinderen beneden den leeftijd van 10 jaar, geconstateerd.

Ook de dronkenschap vertoont in de Sovjet-republiek een stijgende lijn, zoodat de overheid zich gedrongen ziet daartegen krachtige maatregelen te nemen.

Naar de „Krasnaa Gazeta" meldt, heeft de Russische raad van volkscommissarissen met het oog op de toenemende dronkenschap besloten, den verkoop van alcoholische dranken door de buffetten van schouwburgen, bioscopen, clubs en andere instellingen op cultureel gebied te verbieden. Verder is aan de gouvernementeele en stedelijke besturen de bevoegdheid verleend tijdelijke tap- en verkoopverboden uit te vaardigen op nationale en andere feestdagen, alsmede om desgewenscht den kleinverkoop van alcoholische dranken te beperken tot bepaalde uren van den dag. Ten slotte zijn instructies gegeven om voortaan krachtiger dan tot nu toe tegen openbare donkenschap op te treden door het op grooter schaal instellen van strafvervolgingen.

Bekendmaking

De verkoop van juweelen en v… gouden en zilveren voorwerpen te… Spaar- en Beleenbank van Curaçao be… leend van den **1sten. Juli 1925** *af … en met den* **30n. December 1925** … *der* **No. 2394 L** *t/m* **No. 1900 M** *za… plaats hebben op Donderdag den 5… Mei 1927 's morgens om 9 uur … volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzo… den verkoop te voorkomen door d… aanzuivering der verschuldigde inte… resten.

Curaçao den 29den April 1927.

9 *de Voorzitter*

H. J. COHEN HENRIQUE…